

**Учреждение образования
«Пинский государственный высший банковский колледж
Национального банка Республики Беларусь»**

Педагогический опыт

Методический сборник

Выпуск V

Пинск 2005

УДК 378.147

ББК 74.26

П24

С о с т а в и т е л и :

Е.В.Куделич, А.Ф.Кудренко

П о д р е д а к ц и е й *Голубева С.Г., профессора, доктора
экономических наук*

Р е к о м е н д о в а н о *Научно-методическим советом
колледжа*

Оригинал-макет данного издания является собственностью Пинского государственного ВБК и его воспроизведение любым способом без согласия редактора не разрешается.

УДК 378.147

ББК 74.26

П24

Методический сборник

ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ОПЫТ

Выпуск V

Ответственный за выпуск П.С.Кравцов

Подписано в печать 28.04.2005 Усл. печ. л. 8,60. Уч.-изд. л. 7,17.

Тираж 100 экз.

Отпечатано на ризографе

Учреждение образования «Пинский государственный высший
банковский колледж Национального банка Республики Беларусь»
225710, Пинск, ул. Днепровской Флотилии, 23

РАЗРАБОТКА ОТКРЫТОГО КУРАТОРСКОГО ЧАСА ПО ТЕ- МЕ «НЕЗАГОЙНАЮ РАНАЙ МНЕ ЧАРНОБЫЛЬ БАЛІЦЬ »

План проведения открытого воспитательного часа

Дата проведения 14.04.2004

Место проведения 225 аудитория

Группа 104

Тема “Незагойнаю ранай мне Чернобыль баліць”

Методическая цель: применение на практике новых форм воспитательной работы.

Воспитательная цель:

- воспитание бережного отношения к природе;
- понимание проблем экологии;
- социально-нравственная адаптация.

Развивающая цель:

- развитие групповой активности;
- формирование активной жизненной позиции;
- расширение кругозора учащихся;
- пополнение знаний учащихся информацией, не отраженной в учебной программе;
- осознание значимости последствий Чернобыльской катастрофы для сохранения генофонда нации.

Функция: просветительская.

Форма проведения: информационно-поэтический час.

Оборудование: мультимедийный проектор, 53 слайда, ноутбук, экран, анкеты социологического опроса, ватман, маркер.

Средства достижения цели:

Выступления учащихся, музыкальное сопровождение, электронная презентация (просмотр слайдов), социологический опрос, игровой элемент, выступление гости.

Ход занятия:

1. Вступительное слово куратора.
2. Из истории Чернобыльской атомной электростанции.
3. Рассказ о ликвидаторе.
4. Социологический опрос "Незагойнаю ранай мне Чарнобыль баліць".
5. Выступление заведующей лаборатории научных исследований Брестского филиала Гомельского института радиологии.
6. Игра "Ассоциация".
7. Заключение.

**Інфармацыйна-літаратурная гадзіна беларускай паэзіі
пра Чарнобыльскую трагедыю**

"Незагойнаю ранай мне Чарнобыль баліць!"
Г. Бураўкін.

Куратар: Васемнаццаць годоў аддзяляюць нас ад самай жудаснай трагедыі ХХ стагоддзя – аварыі на Чарнобыльскай АЭС. Аварыі, якая нанесла Беларусі незагойную рану, пакалечыла тысячы лесаў, згубіла многім беларусам здароўе..

За гэтыя гады вырасла цэлае пакаленне. Навучэнцы гэтай групы нарадзіліся ў 1986 годзе. Гэта сімвалічна. Дзеці Чарнобыля сталі дарослымі і таксама маюць слова голасу. Магчыма, нехта з іх скажа сваё слова ў навуцы, прыдумае, як надзейна пазбегнуць экалагічных трагедый. Чарнобыльская аварыя паставіла перад чалавецтвам шэрах складаных пытанняў, якія закранаюць ўсе сферы жыцця: вытворчасць, навуку, псіхалогію, культуру, паэзію...

Глыбокім болям адгукнулася чарнобыльская трагедыя, што накрыла сваім злавесным чорным крылом Беларусь, у сэрцах і ў вершах беларускіх паэтаў, у нашых сэрцах. І таму сёння, напярэдадні васемнаццатай гадавіны чарнобыльскай трагедыі, мы запрашаем вас на інфармацыйна-літаратурную гадзіну беларускай паэзіі "Незагойнаю ранай мне Чарнобыль баліць!" .

Гучыць музыка Д. Маруаш. "Уступ".

І-ы вядучы. І трэці Анел затрубіў,
і ўпала з неба вялікая зорка,
як паходна палаючая,
і ўпала на траціну рэк
ды на крыніцы водаў.
І імя гэтай зорцы Палын;
І траціна вод зрабілася палыном,
І шмат хто з людзей паўміраў
Ад тых водаў, бо яны прагорклі.

Новы завет. Адкрыцце Св. Іаана Багаслова. 8.

як паходна палаючая,
і ўпала на траціну рэк
ды на крыніцы водаў.
І імя гэтай зорцы Палын;
І траціна вод зрабілася палыном,
І шмат хто з людзей паўміраў
Ад тых водаў, бо яны прагорклі.

Новы заповіт. Адкрыцце Св. Іаана Багаслова. 8.

2-і вядучы. "Чарнобыль" - у перакладзе са старажытнаславянскай мовы - палын звычайны, горкая на смак палын-трава. Чарнабылка – яе разнавіднасць.

1-ы вядучы. Адсюль і назва некалі старажытнага паселішча - Чарнобыль. Чарнобыль...

Не так даўно назва гэтага горада і пабудаванай непадалёк атамнай электрастанцыі была вядома амаль што толькі жыхарам Кіеўскай вобласці Украіны ды спецыялістам-энергетыкам.

2-і вядучы. І раптам... Страшная ноч 26 красавіка 1986 года... Адбылося непапраўнае, жудаснае, тое, пра што нібы перасцерагала біблейскае пісанне...

"Палынная зорка
узышла над маёго зямлёю..."

Галіна Каржанеўская. Ненапісаны верш.

1-ы вядучы. Здарылася бядя - аварыя на Чарнобыльскай атамнай электрастанцыі. Нашы людзі ўпершыню рэальна сутыкнуліся з такой грознай сілай, якой з'яўляецца ядзерная энергія, што выйшла з-пад кантролю.

Чарнобыль.

Чорнае слова, як чорнае сонца, бялітасна

Ускацілася на беларускі небасхіл.

Яно, нібы горкае зацменне,

Усе пачарнела –

І зяленая трава, і празрыстая вада,

І блакітнае неба.

Трава зелянее, але яна чорная.

Вада свеціцца аж да дна, але яна чорная.

Неба блакітнае, але і яно чорнае...

Урывак з сачынення вуч. 204 гр Марыны Кісель.

«Усе далей і далей і так няўхільна блізка гэты дзень, 26 красавіка. Як хацелася, каб прайшло дзвесце, не, трыста гадоў з той злашчаснай даты, калі ўзняўся ў неба смяротны агонь атамнага рэактара у Чарнобылі. Зніклі бы чорныя сляды, пайшлі б у небыццё боль і адчай...

Прайшло ўсяго 18. Доўгіх, пакутлівых, цяжкіх 18 гадоў незлічоных

А людзі ў Нароўлі да майскага свята
 Двары, тратуары мялі.
 У весках гароды рабілі жанчыны,
 Чаромха буяла, цвіла...
 Кацілі ад Кіева прэч лімузіны...
 І зона маўчання была.
 Паўзлі між людзей нечувалыя чуткі,
 І пухла ад іх галава.
 Глядзелі з надзеяй на радые: «Хутка
 Усе растлумачыць Масква.»
 Ішлі піянеры ў святочных калонах,
 Звінела парадная медзь.
 Стаялі ў чаканні нямым эшалоны:
 «Як грымне, ці зможам паспець?..»
 А мне і цяпер не хапае азону,
 Не выбрацца з даўкага тхла...
 Яшчэ не было адгароджанай зоны,
 А зона маўчання была.

1-ы вядучы. Агонь Чарнобыля быў бы яшчэ страшнейшы, каб не самаадданасць і гераізм пажарных, "Віцязей у цяжкіх пажарных робах", тых, хто прыняў на сябе жар полымя і смертаноснае дыханне рэактара. Мужны паядынак пажарных з полымем на АЭС быў прадыхтаваны расучым памкненнем чалавечых сэрцаў абараняць зямны свет ад пагібелі.

Урывак з кнігі С.Алексіевіч "Чарнобыльская малітва" (расказ аб пажарных, іх трагічным лёсе).

2-і вядучы. Перад імі, героямі-пажарнымі, у пашане і ўдзячнасці схіляем мы ўсе галовы. Заклік да прысутных — хвіліна маўчання.

Хвіліна маўчання.

Г. Бураўкін.

"Год за годом сеяць нам і жаць"

Год за годам сеяць нам і жаць
 На зямлі дагледжанай і добрай.
 А яны глыбока у ей ляжаць –
 Віцязі у цяжкіх пажарных робах.
 Мяккая вясновая трава
 Ім не ўсцэле цесныя пасцелі.
 Мы іх не паспелі ўратаваць.
 Нас уратаваць яны паспелі
 У свінцовых трунах леглі ў жвір –
 Шпаламі пад рэйкамі прагрэсу.
 Збераглі нам Кіеў і Мазыр.
 Збераглі нам Гомель і Адэсу.
 Першародны жытні пах раллі
 І ваду у крыніцы прыдарожнай –

страт і гаркотных адкрышця...

Чарнобыль...

Невялікі, мілы ўкраінскі куток, які ўтапае ў зеляніне, усе навокал у вішнях і яблыках. Летам тут любілі адпачываць многія людзі з Кіева, Масквы, Ленінграда. Прыязджалі сюды часта на ўсе лета, з дзецьмі і дамачадцамі, знімалі комнаты ў драўляных доміках, гатавалі на зіму салаты і варэнне, збіралі грыбы, якіх вельмі шмат было ў мясцовых лясах, загаралі на асляпляльна чыстых пясчаных берагах Кіеўскага мора, лавілі рыбу ў Прыпяці. І здавалася, што дзіўна гарманічна ўжыліся тут прыгажосць палескай прыроды і схаваныя ў бетон чатыры блокі АЭС, размешчанай недалёка, да поўначы ад Чарнобыля.

Здавалася...

26 красавіка 1986 года у 1 гадзіну 25 хвілін адбыўся выбух на 4-м энергаблоку Чарнобыльскай АЭС...

У выніку выбуху абваліліся дах і сцены верхняй часткі машыннага зала. У раене выбуху ўзнік пажар, які да 6 гадзін быў поўнасцю ліквідаваны падраздзяленнямі пажарнай аховы.

...Да 12.00 гадзін было гашпіталізавана 105 чалавек. Бяда здарылася з-за таго, што некаторыя работнікі ЭС, абавязаныя строга выконваць правілы эксплуатацыі рэактарных устаноў, груба парушылі іх і ў выніку адбыўся выбух. Яго хваляй зняло перакрышце, дэфармавала канструкцыі і ўзнік пажар.

Пажар, які адбыўся на кожным з нас, не лішаючы ні адзін куток роднай краіны, ні адной сям'і. Праходзіць час, а чорнае воблака чарнобыльскай трагедыі не пакідае нас ні на крок. Ад Яго нельга ўхіліцца, яно плыве за намі, напамінаючы пра тыя жудасныя дні. І вельмі цяжка думаць, што мы – юнакі і дзяўчаты 18 – гадовага ўзросту – з'яўляемся аднагодкамі чорнай бяды. Яна ўрэзалася ў наша жыцце, як боль, адчай і слезы...»

***

Сяргей Законнікаў

Агонь, радыяцыя люта звярэлі,
Кіпелі графіт і смала.
Не грэшнікі, слаўныя хлопцы гарэлі...
І зона маўчання была.
Адлік пачынаўся нязнанае эры
Змагання жыцця з небыццём.
І грукаўся, грукаўся кожнаму ў дзверы
Чацвертага блока разлом.
Скакалі і ў Швецыі стрэлкі прыбораў,
Еўропу трывога гняла.
Зашкальвала ўсе чалавечае гора...
І зона маўчання была.
Пляваўся атрутнаю параю кратэр,
Злавесныя хмары плылі.

Затрымалі ў зоне раніцай бабулю.
«Што ж вы гэта робіце? Ці загад не чулі?
Скрозь жа радыяцыя, гэта ж не навіна.
Дык жыўцом навошта лезці ў дамавіну?
Дык чаму блукаеце вы па зоне утопай,
Што, каго шукаеце за калючым дротам?»
«Вы, сынкі, не бойцеся...
Што ўжо мне пашкодзіць?..
Дзеці не пускалі, усякла, як злодзей.
Самі мае ножанькі прывялі дадому
Шляхам невядомым, сцэжкаю знаемай.
Вы не лайце, дзеткі...
Паглядзець ахвота
Як тут наша хатка за калючым дротам?
Вось яе адведала, і лягчэй мне стала,
Можа і знайшлося тое, што шукала».

2-і вядучы. На картах радыяцыйнай абстаноўкі палова Беларусі заштрыхавана, закрэслена. А ўся — забруджана...

1-ы вядучы.

Брудная зямля, брудная вада,
бруднае паветра, бруднае малако...
... Усюды надлісы:
"Не піць! Забруджана!"
"Не есці! Небяспечна!"
"Не хадзь! Заражона!"

Янка Сіпакоў. Одзіум

2-і вядучы. Ці ёсць на Беларусі куток, куды не дакацілася рэха Чарнобыля, дзе б не сціснулася сэрца ад бяды?...

1-ы вядучы. Над лесам усіх беларусаў раскінуў чорныя крылы чарнобыльскі крумкач. Расплачвацца за аварыю прыходзіцца народу, плаціць па самым вялікім рахунку, і самае жahlівае - людскімі жыццямі.

2-і вядучы. Атамны д'ябал узяў верх над жыццём, ён ахінуў сваім пачварным крылом наш родны край, "дзе і зямля, і тысячы людзей — заложнікі, і ты між іх заложнік..."

Янка Сіпакоў у сваёй паэме ў прозе "Одзіум" расказвае, як ... нараўлянскія ці брагінскія маці кормяць сваіх дзяцей. Даюць дзеткам хлеб, а самі дрыжаць ад страху, даюць малачка, а ў саміх аж да слазмаў сціскаецца сэрца: колькі ж бэраў ці кюры з'есць малое з тым хлебам, малачком ці, яблычкам?!

Яны даюць, а хочацца адабраць.
Яны ўгаворваюць есці, а хочацца закрычаць:
"Не еш!"

Столькі для нашчадкаў збераглі,
Што сягоння і злічыць няможна.
Ні шаленства смерчаў агнявых,
Ні бяссіллі іх не збілі з тропу.
Быў быў іх, каб азірнуцца, міг –
За сабою ўбачылі б Еўропу...

1-ы вядучы. Бяда здарылася цёплай красавіцкай ноччу, калі напрацаваныя людзі спалі. Раніцай людзі павыходзілі на вуліцу і яшчэ не ведалі, што кожны крок, кожны ўдых і глыток набліжаў іх да смерці.

2-і вядучы Пакуль яшчэ не ведалі, што вада стала ядам - пілі і мыліся ёю, што зямля стала небяспечнаю — аралі і сеялі, што паветра зрабілася атрутным — цешыліся пахам свежай раллі, п'яnelі ад водару квецені садоў. А палын-траву ім не было ніякай патрэбы згадваць і ненавідзець...

Ах, Чарнобыль...

Ах, Чарнобыль...

Чарнобыль...

Чарнобыль!

Неславутая ў свеце АЭС і...
Ты ў свае праглынула вантробы
Нашу вёску, і поле, і лес.
І здаецца, не атам твой "мірны"
У глухіх ненажэрных катлах, -
Там гараць нашы хаты і свірны,
Там гарыць наш палескі абсяг.
Атруціла зямельку і мову,
Долю нашу скруціла ты ў крук.
І расплавіла шчасця падкову,
Што вякамі каваў паляшук.
Прыйдуць новыя людзі і святы,
Як не ўдараць нязнанай парой
Твае трубы, нібыта гарматы,
Па нашчадках - наводкай прамай.

Анатоль Грачанікаў

1-ы вядучы. Атамная пачвара ўзмахнула крыламі шырока, і палет яе палохае чалавечы розум.

2-і вядучы. Апусцелі, зараслі чарнобылем-палыном дарогі, палаткі, вясковыя двары ў «радыяцыйнай зоне бяды».

1-ы вядучы. Чулае і спачувальнае судакрананне чалавечых сэрцаў раскрывае сустрэча бабулі з салдатам у радыеактыўнай зоне (у паэме С.Законнікава «Чорная быль»).

Даюць ежу, а разумеюць, што даюць атруту.
Лясы ў нас заложнікі, хаты - заложнікі,
вуліцы - заложнікі, крыніцы - заложнікі...
І дзеці - таксама заложнікі.
Хто ж і калі вызваліць іх?!
За што ты пакараная гэтак, родная зямля?!

МУЗЫЧНАЕ АФАРМЛЕННЕ:

1. Алексей Рыбников. "Юнона и Авось" (пролог) - колокола.
2. Песня "Журавли на Полесье летят" (текст и ноты), муз. И. Лученка, сл. А.Ставера.

Загадзя было праведзена сацыялагічнае апытанне 100 студэнтаў каледжа.

Социологический опрос на тему: "18 лет после Чернобыльской трагедии"

Пол м ж
Возраст до 20 21-30 31-40 более 40
Род занятий учащийся студент рабочий
безработный

1. Является ли Чернобыльская трагедия актуальной в XXI веке?
да нет
2. Достаточно ли уделяется внимания Чернобыльской трагедии в настоящее время?
да нет
3. Считаете ли вы себя достаточно осведомленными о радиационной обстановке в Беларуси?
да нет
4. Актуально ли высказывание: " Все мы дети Чернобыля"
да нет
5. Согласны ли вы с тем, что демографическое положение в РБ ухудшилось после аварии на ЧАЭС?
да нет
6. В достаточной ли степени возмещается моральный и физический ущерб ликвидаторам Чернобыльской аварии и жильцам пострадавших районов?
да нет
7. Как часто вы выезжаете в санаторий на оздоровление?
чаще чем один раз в год один раз в год один раз в три года
никогда
8. Часто ли вы употребляете продукты богатые йодом?
да нет
9. Согласны ли вы с тем, что планируется закрыть Пинский центр ра-

радиационной медицины?

да нет

10.Согласны ли вы с выражением Г. Буравкина: "Незагойнаю ранай мне Чернобыль балиць?"

да нет

Апрацоўка гатага апытання прыкладаецца у дадатках-слайдах.
Дэманстрацыя слайдаў (мультемедыйным праектаром).

Социологический опрос на тему: "18 лет после Чернобыльской трагедии"

Авторы провели такое исследование, объектом изучения которого были все люди, проживающие в Пинске и являющимися студентами или работниками ПВБК.

Целью опроса является:

- 1) выяснить разделяют ли все проблемы Чернобыля.
- 2) установить разницу в мнениях до 20 лет и после.

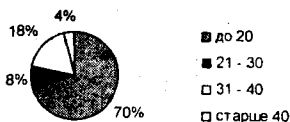
Были получены следующие результаты:

- было опрошено 50 человек, причем среди опрошенных 36% мужчин и 64% женщин
- среди них до 20 лет -35 человек(70%), а после соответственно - 15(30%)

Возраст

	Percent
до 20	70,0
от 21 до 30	8,0
от 31 до 40	18,0
Старше 40	4,0

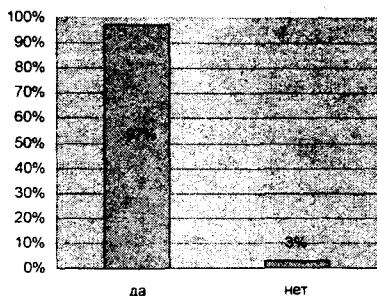
Возраст

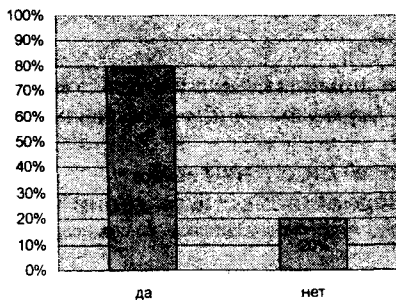
- 1 вопрос
до 20 лет

после 20

Является ли Чернобыльская трагедия актуальной в 21 веке

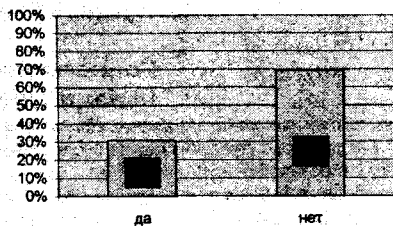

Является ли Чернобыльская трагедия актуальной в 21 веке

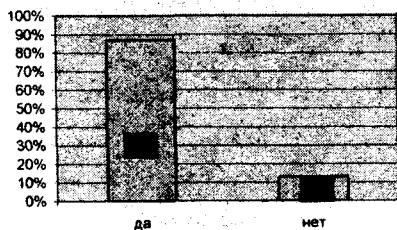

• 2 вопрос
до 20 лет

Достаточно ли уделяется внимания Чернобыльской трагедии в настоящее время

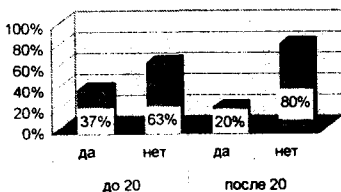

Достаточно ли уделяется внимания Чернобыльской трагедии в настоящее время

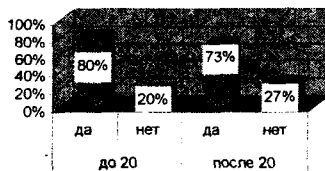
• 3 вопрос

Считаете ли вы себя достаточно осведомленным о радиационной обстановке в Беларуси

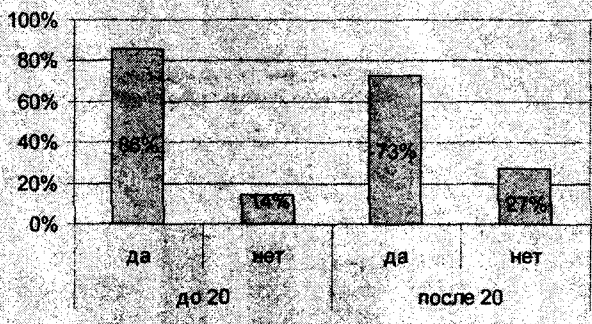
• 4 вопрос

Актуально ли высказывание: "Все мы дети Чернобыля".

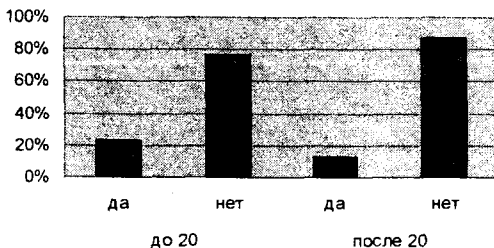
- 5 вопрос

Согласны ли вы с тем, что демографическое положение в РБ ухудшилось после аварии на ЧАЭС

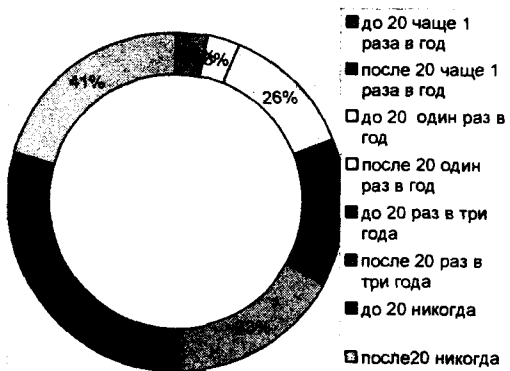

- 6 вопрос

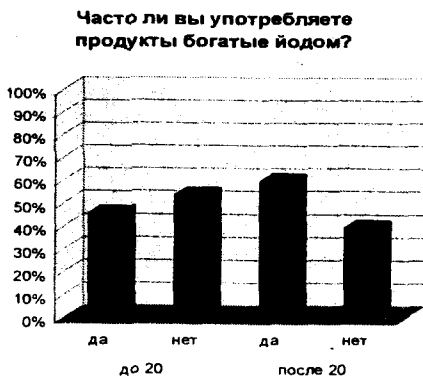
В достаточной ли степени возмещается моральный и физический ущерб ликвидаторам Чернобыльской аварии и жильцам пострадавших районов

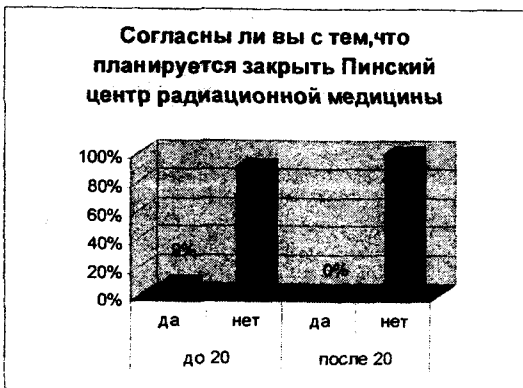
• 7 вопрос

• 8 вопрос

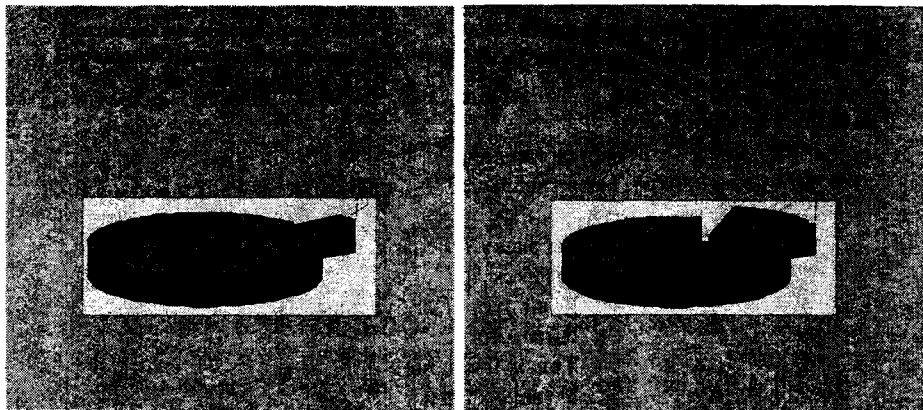

• 9 вопрос

- 10 вопрос
до 20

после 20

Выступление загадчицы аддзела Брэсцкага філіала Гомельскага інстытута радыялогіі Людмілы Аляксееўны Трухан з расказам аб радыяцыйнай абстаноўцы ў XXI стагоддзі.

Среди полей, лесов под Минском
Была деревня. В той сторонке
С погибшим в пламени ребенком
На пьедестал взошел Каминский.
Седой старик, бедой убитый...
И плач колоколов несносный...
И в скорбном карауле сосны...
И каменные плиты, плиты...
Нам памятью смотреть бы в оба
С тех пор, как нет в живых Хатыни.
Так нет, нашлись свои разины,
Чтоб приумножить нам Чернобыль.
Как обезвредить цезий, стронций –
Их термоядерное тленье,
Чтоб всем – и людям, и растениям
Хватало воздуха и солнца?
В каком-то будущем апреле
Сдадут мемориал «Чернобыль».
В глубоком горе – мать у гроба,
С улыбкой мать – у колыбели...

Ралевая гульня. Прапаноўваецца усім прысутным ралевая гульня на тэму "Вашы асацыяцыі са словам Чарнобыль". Адказы на гэтае пытанне пісалі на вялікім лісце паперы. Затым запыталі, жадаюць лі такую будучыню яны сваім дзецям.

1-ы вядучы. Беларускія паэты адчуваюць і заўтрашняю небяспеку радыяцыі для чалавека, і імі завалодвае трапяткі, балючы неспакой за жыццё на роднай зямлі:

"Ад радыяцыі Беларусь гарыць,
Ці будзе, наогул, каму гаварыць?" – задае пытанне Рыгор Барадулін.

Ты вяскуй, Беларусь,
Ты вяскуй-
Край дубровы, бусловы,
Шпачыны...
Толькі б кожны
У тваім каласку
Прызнаваў за табою
Айчыну.
Ты дазволь, Беларусь,
Ты дазволь:
Хай стагоддзяў
Зайграюць органы,
Каб нашчадкам не чуўся наш боль,
Што сціскае за горла
Арканна...

Віктар Стрыжак

1-ы вядучы. І таму трэба памятаць пра тэту бяду заусёды, бо, крый, Божа, каб не заснулі ў чарговы раз розум і памяць чалавэка, не заскарузла яго сумленне.

Так, Чарнобыль па-свойму перасцерагае:

"Свет хоча слухаць цішыню!"
Не лішні напамінак чалавеку:
Мы усе - на грэбні
Атамнага веку,
На вастрыі, на быстрыні,
Настроме...

Трэба памятаць пра гэта і зрабіць неабходныя вывады. Пакуль не позна...

2-і вядучы. Бо жыццё не канчаецца. А працягваецца бой за лесы і жыцці людзей, за будучыню нашай Айчыны.

1-ы вядучы.

... І усе ж, падай семя на маю

зняможную зямлю!
І прарастай.
І спялі такую патрэбную нам зараз надзею.
Бо калі ёсць бяда, трэба каб была і надзея!
Хай сабе да яе яшчэ так далека...
Але ж мы цярпялівыя.
Будзем чакаць!
З веку у век!

Янка Сіпакоў. Одзіўм

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ

ГОЛУБЕВ С.Г. Подготовка банковских специалистов на Полесье: опыт, задачи, перспективы 4

I ПРИЕМЫ ОБУЧЕНИЯ: МЕТОДИКА И ОПЫТ

<i>КУДЕЛИЧ Е.В.</i> Роль и место учебно-методического отдела в организации методической работы в колледже	8
<i>НЕСТЕРЕНКО Е.К.</i> Роль кафедры специальных банковских дисциплин в управлении учебным процессом	12
<i>ВОЛОДЬКО О.В.</i> Научно-исследовательская работа студентов на кафедре экономики и управления	16
<i>ГРАБАР Р.Н.</i> Особенности преподавания в колледже	18
<i>МИСЮКОВЕЦ Л.П.</i> Роль педагогического общения в профессиональной компетентности преподавателя	24
<i>ЛЯГУСКАЯ Н.В.</i> Проблемы и тенденции профессиональной подготовки банковских служащих	28
<i>КУДРЕНОК А.Ф.</i> Международная деятельность колледжа	31
<i>ЧЕРНОРУК С.В.</i> Развитие ведущих учебных умений и мотиваций как путь к личностному росту	35
<i>ВОЛОДЬКО О.В.</i> Курсовая работа как вид учебной деятельности	41
<i>ГОРЕГЛЯД С.Г.</i> Индивидуальные и групповые консультации как форма заочного обучения	48
<i>ЛАВРУЩИК В.Н.</i> Стратегия успеха	52
<i>ДЫДЫШКО Р.И.</i> Проектная методика на занятиях иностранного языка	56
<i>ЕВЧИК В.Ф.</i> Использование элементов модульной технологии и рейтинговой оценки знаний при дифференциации в обучении по курсу «Математическое программирование»	60
<i>КАСПЕРОВИЧ Т.Н.</i> Применение компьютерных технологий при обучении математическим дисциплинам	66
<i>ЛОПУХ Ю.И.</i> Методическая разработка практического занятия по теме: «Анализ баланса банка» дисциплины «Основы анализа деятельности банка»	72
<i>БОРИЧЕВСКАЯ В.В.</i> Тактика познавательного поиска. Интерактивное обучение на занятиях права	78
<i>МАКАРУШКО В.В.</i> Личностно-ориентированное обучение как право преподавателя на самовыражение	82
<i>ФАДЕЕВ В.В.</i> Психологические аспекты, способствующие формированию интересов к занятиям физической культурой. Новые подходы в оценке...	85

II ПРИЕМЫ ВОСПИТАНИЯ: ФОРМЫ И МЕТОДЫ

<i>КУДЕЛИЧ Е.В., СЕМЕНЯКА О.Н.</i> Ценностные ориентации студентов колледжа	94
<i>СЕМЕНЯКА О.Н.</i> Динамика профессионального самосознания студентов в процессе обучения в Пинском государственном высшем банковском колледже по специальности «Экономист»	100
<i>ЛИРА В.В.</i> Привитие учащимся и студентам колледжа основополагающих ценностей, идей, убеждений, формирование активной гражданской позиции в становлении человека как личности	104
<i>ЗУБКО О.В.</i> Ненасильственные методы разрешения межличностных конфликтов	111
<i>МИСЮКАВЕЦ Л.П.</i> Метадычная распрацоўка літаратурна-краязнаўчага вечара “Смерці ў пазта няма — ёсць нараджэнне”	118
<i>МИХОЛАП М.Н., БОРИСОВА Ж.А.</i> Формирование эстетической культуры учащихся и студентов	130
<i>НОВИК Т.В.</i> Методическая разработка воспитательного часа «Татьянин день»	142
<i>ЧЕРНОРУК С.В.</i> Разработка открытого кураторского часа по теме «Незагойнаю ранай мне Чарнобыль баліць»	145
<i>СИНКЕВИЧ А.И.</i> Формы воспитательной работы в колледже	159